

Posudek oponenta na diplomovou práci

X oponentský posudek	Oponent: RNDr. Alena Morávková, Ph.D.
	Datum: 5.9.2011
Autor: Bc. Tereza Řeháková	
Název práce: Využití modelových ekosystémů v okolí Chomutova v základním vzdělávání	
Zadané cíle práce, včetně tématu literárního přehledu: Práce se zabývá vytvořením návrhu cyklo-exkurze zaměřenou na porovnání vybraných znaků ekosystémů v okolí Chomutova.	
Struktura (členění) práce: Struktura práce odpovídá v zásadě požadovanému standartu. Ke struktuře práce mám však několik připomínek. Úvodní strana práce není v souladu s předpisem stanovícím vzhled první strany práce. Je přítomen anglický i český abstrakt, anglický abstrakt je však anglický pouze podle názvu. Anglické věty nedávají smysl, řada pojmů je přeložena naprosto špatně (paper místo thesis, česká zkratka DP v anglickém textu, general education programm namísto správného framework educational programm). Pro obhajobu práce jednoznačně požaduji, aby uchazečka vytvořila nový anglický abstrakt, srozumitelný a respektující oficiálně používané překlady pojmů, a tento abstrakt vložila jako erratu do tištěné i elektronické podoby práce. Seznam zkratek je uveden. Je ovšem velice kusý a řada zkratek v něm chybí (např. i výše zmiňovaná zkratka DP nebo UK, která není vysvětlena ani v textu a není úplně na první pohled jasné, jedná-li se o Univerzitu Karlovu, nebo Spojené Království Velké Británie a Irsko, což je nakonec správně). Naopak jsou v seznamu zkratek uvedeny nadbytečně všeobecně zavedené zkratky jako tj., apod., např. Shrnutí: Anglický abstrakt práce musí být pro obhajobu přepracován, seznam zkratek je nedostatečný.	
Literární přehled a práce s literárními zdroji: Literární přehled se zabývá úlohou ekologie a terénní výuky ve výuce přírodopisu a biologie a dále teoretickými didaktickými východiskami při tvorbě exkurze a jejím hodnocení. První část práce považuji za celkem zdařilou, didaktickou část, vycházející především z obecných didaktických monografií, považuji za slabší. Ani jedné části se však nevyhnula řada překlepů (kutikulární namísto kurikulární str. 19), hrubých gramatických chyb (literární rešerše namísto rešerše, pracovní listy poskytovali namísto poskytovaly, str. 45) a především hrubých stylistických neobratností. Některé z nich jsou úsměvné (str. 10: „...zoologové jsou spíše redukčního pojetí“ nebo tamtéž „Biologové se zase více zabývají vzájemnými interakcemi než třeba botanici“), jinde tyto neobratnosti značně deformují text (žáci se dostávají do přímého kontaktu s přírodninami, nikoli s pojmy, jak se nám autorka snaží vnutit např. na straně 25). Celkově je jazyk práce přinejmenším neobratný a klopotný, autorka nedodrží elementární zásady české větné stavby, což značně snižuje kvalitu a srozumitelnost textu (např. vyjádření: „Kladla jsem důraz i na pozorování různých rizik a překážek při jízdě na kole krajinou“ na str. 43 má zřejmě znamenat, že autorka tato rizika a překážky zaznamenávala, když projížděla zamýšlenou trasu exkurze tak, aby se jim při exkurzi samotné mohla vyhnout). Shrnutí: Literární přehled je obsahově v pořádku, po formální stránce však není příliš	

vyhovující.

Uchazečka využívá celou řadu literárních zdrojů. Jedná se přitom převážně o klasické literární zdroje, monografie a původní články z recenzovaných českých i zahraničních časopisů. V přílohách pak autorka využívá zejména internetové zdroje především jako zdroj obrázků pro pracovní listy.

Shrnutí: Literatura je správně citována, literární zdroje jsou dostatečné a vhodně pokrývají danou problematiku.

Materiál a metody:

Metody byly zvoleny přiměřeně cílům práce a jsou dobře popsány.

Výsledky a přílohy:

Výsledkem práce je návrh cyklo-exkurze v okolí Chomutova spolu s metodickou příručkou pro učitele a pracovními listy pro žáky. V návrhu exkurze je zařazena i motivační a vyhodnocovací hodina, což považuji za přednost práce. Zejména motivační aktivita je dobře vymyšlena, jakkoli se domnívám, že na ní autorka věnuje příliš velkou časovou dotaci. Pracovní listy Les, Louky a pastviny a Vodní plochy jsou pečlivě připravené. Autorka přiznává, že byla nucena původní pracovní listy po ověření zjednodušit. Domnívám se ale, že toto zjednodušení nebylo v některém případě dostatečné a pracovním listům ubralo na vyváženosti. Podle názvu a svého hlavního cíle se autorka zaměřuje na porovnání jednotlivých ekosystémů, nejsem si ale jistá, že toto srovnání skutečně z pracovních listů vyplývá. Dle mého názoru by bylo vhodné zařadit ještě čtvrtý pracovní list, který přehledně shrne rozdíly v jednotlivých pozorovaných ekosystémech. Navíc autorka, alespoň dle autorského řešení, v pracovních listech požaduje po žácích znalost celé řady pojmů a ekologických souvislostí. Například správná řešení pracovního listu Les, body 1-4, považuji za příliš složitá pro žáky nižších než maturitních ročníků. Jiné otázky (týž pracovní list, otázka 11) jsou naopak vhodné spíše pro žáky základních škol.

Uchazečka se nepodařilo díky nezájmu škol ověřit práci v průběhu skutečné exkurze s žáky základní školy. Pracovní listy byly proto ověřeny na skupince žáků různého věku, kteří absolvovali exkurzi ve svém volném čase. Oceňuji, že se při nezájmu škol uchazečka nevzdala a podařilo se jí připravenou exkurzi alespoň částečně ověřit. Příčiny nezájmu škol pak správně cituje v diskusi.

Shrnutí: Tereza Řeháková připravila návrh exkurze s metodickou příručkou pro učitele a pracovními listy. Pracovní listy považuji za poněkud nevyvážené a nedostatečně respektující zadání srovnání jednotlivých pozorovaných ekosystémů. Po drobných úpravách by ale bylo možné pracovní listy použít. Materiály byly částečně ověřeny v praxi, což je jednoznačný klad práce.

Diskuze a závěr:

Diskuze a závěr respektují požadavky kladené na tyto oddíly práce, odhlédneme-li od formálních nedostatků připomínkových již v předchozí části posudku.

Otázky oponenta

- Na straně 40 uvádíte rostlinu s latinským názvem *Montia hallii* jednou pod českým názvem Zdrojovka potoční, jednou jako Zdrojovku pobřežní. Jaký je správný český název rostliny vyskytující se na daném stanovišti?
- Ve které roce ZŠ by měla být dle Vás exkurze zařazena? Jaké pojmy by žáci před uskutečněním exkurze měli znát? (Tuto otázku prosím zodpovězte s přihlédnutím k připomínce o nevyváženosti pracovních listů).

- V pracovním listu Les navrhujete pro počítání biodiverzity čtverec 25m². Není tato plocha příliš velká? Jakým způsobem byste výsledky získané tímto měřením porovnála s výsledky měření biodiverzity na mnohem menší ploše v rámci pracovního listu Louky a pastviny?
- Z čeho jste vycházela při návrhu zastávek k odpočinku na trase? Není nevhodná jejich kumulace na začátku trasy? Nebylo by lepší je rozvrstvit rovnoměrněji či spíše ke konci trasy?

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

Cíle diplomové práce byly splněny, jakkoli vzniklé pracovní listy jsou poněkud nevyvážené a vyžadují další testování při výuce a následné úpravy. Formální úroveň práce není příliš vysoká.

Práci doporučuji k obhajobě v případě, že uchazečka k obhajobě dodá požadovanou opravu anglického abstraktu.

Návrh hodnocení oponenta:

Podpis oponenta: